

Caring Farmers
Jaarverslag 2025

08-05-2026

 **Caring
Farmers**

Voorwoord

Voor u ligt het zesde jaarverslag van Stichting Caring Farmers. Caring Farmers behartigt het belang van een volhoudbaar voedselsysteem, met oog voor nu en de nieuwe generaties. Caring Farmers zet het boerenperspectief centraal, want de boer is de basis van het voedselsysteem en daarom zijn we Caring Farmers. We dragen zorg voor ons voedsel, we dragen dus ook zorg voor onze voedselmakers.

2025 was politiek een frustrerend jaar: een landbouwminister in de remstand werd overal gevoeld. In de vooruitgang in het Convenant Dierwaardige Veehouderij, in natuurherstel of het oplossen van het stikstof probleem. De landelijke overheid stond stil, of ging achteruit. Net als de natuur overigens. 2025 telde de minste vlinders sinds de tellingen in 1992.

Maar het was ook het jaar dat de burger steeds meer in opstand kwam. Rechtszaken tegen PFAS, tegen overmatig pesticidengebruik in de bollenteelt, tegen vervuiling door grote fabrieken. De burger is het zat, en begint ook langzaam in te zien dat ze het zelf moeten oplossen. Er werd meer biologisch ingekocht, en dat is een belangrijke trend!

Als Caring Farmers waren we overal te vinden. We namen weer deel aan vele gesprekken georganiseerd door ministerie, provincies of gemeenten. We komen veel onwetendheid, naïef geloof in de agro-industrie en klinkklare onzin tegen. Maar ook vele welwillende

ambtenaren die net als wij geloven in integrale oplossingen en die met ons aan de slag willen. We voerden goede gesprekken met RVO over hoe zij een betere dienstverlener kunnen zijn voor koplopers. En dat leidde tot een mooi rapport – Iedere Boer Telt – met goede aanknopingspunten.

Een nieuw kabinet biedt nieuwe kansen. We blijven daarom vol inzetten op een snelle en integrale transitie van ons voedselsysteem. Samen met de Caring Movement, een succesvolle samenwerking met artsen, chefs, dierenartsen, legden we onze gezamenlijke ambitie vast in een Manifest Planeetaardig en Dierwaardig.

Lees hierbij onze terugblik op ons werk in 2025.

Namens

***Het bestuur:** Kees, David, Annette, Robert, Wijnand en Ruud*

***Het uitvoerend team:** Marga, Donna, Sanne & Hanneke*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Luidere stem	5
2.1 Groei van het geluid en de beweging	5
2.2 Lobby voor voor gezonde landbouw en voedsel	6
2.3 Regionale netwerken	7
2.4 Onze stem in de media	7
2.5 Caring Congres	8
2.6 Integraal: meer aandacht voor thema Voedsel	9
3 Thema Natuurinclusieve landbouw	10
4 Thema Dierwaardige veehouderij	11
4.1 Convenant	11
4.2 Dierenwelzijn bij koeien	12
4.3 GoedGehouden	13
4.4 Netwerk Kleinschalige Pluimveehouderij	14
5 Link tussen wetenschap en praktijk	15
6 Personeel & Organisatie	16
6.1 Bestuur	16
6.2 Personeel	16
6.3 Raad van Advies	16
7 Financieel verslag	17
7.1 Baten	17
7.2 Balans	18

1. Inleiding

Caring Farmers is de enige boerenorganisatie die verder kijkt dan de eigen boerenleden. Wij vertegenwoordigen namens en met 400 aangesloten boeren het geluid van het volhoudbare voedselsysteem van de toekomst. Want wij geloven dat een landbouw zonder chemische toevoegingen mogelijk is. We geloven dat we door samen te werken met de natuur en door meer vraaggericht gezond voedsel te produceren, we Nederland weer schoner en mooier kunnen maken. Dat is niet slechts een geloof, maar wordt onderbouwd door vele rapporten. We moeten het gewoon gaan doen.

Onze boeren doen het al. Elke Nederlandse boer is welkom om aan te sluiten. Sommige boeren zijn al heel duurzaam, anderen beginnen pas net met veranderen. Onze achterban is dan ook zeer divers en dat maakt Caring Farmers uniek. Van gangbaar en grootschalig tot de pluktuin in de wijk, van voedselbosboer tot veehouder, van bloementeler tot visser. Wat ze gemeen hebben, is dat ze zich zorgen maken om de leefomgeving, dat ze de Caring Farmers Code ondertekenden en zich durven uit te spreken over het huidige systeem waarin niet de gezondheid van mens, dier en natuur centraal staan, maar het verdienmodel van de toeleverende industrie.

Doelstelling: Caring Farmers staat voor een natuurinclusieve kringlooplandbouw die wij als volgt definiëren: 'Onze voedselvoorziening moet sociaal en ecologisch zo efficiënt mogelijk zijn waarbij we zoveel mogelijk monden kunnen voeden met zo min mogelijk gebruik van speciaal gefokte productiedieren, zo min mogelijk input van gronden en grondstoffen, geen input van buitenaf én een zo klein mogelijke impact op biodiversiteit, natuur, klimaat en het dier.'

Als stichting zien we drie strategische manieren om onze doelstelling te bereiken:

- 1 Een luidere stem van de vooruitstrevende boer in het publieke en politieke debat.
- 2 Inspireren, onze boeren laten zien dat natuurinclusieve kringlooplandbouw wel kan.
- 3 Concrete projecten en onderzoeken voor meer natuur, dierenwelzijn of kortere ketens

Onze stem groeide in 2025 vooral door de samenwerking met duizenden artsen, veeartsen, chefs, diëtisten, leraren, boeren en burgers in de Caring Movement. Caring Farmers speelt daarin een centrale rol als grootste organisatie en met de boer als voedselmaker als basis voor de beweging.

Samen zetten we ons in voor gezonde voeding, want een gezond dieet biedt de grootste kans om de gezondheid te verbeteren van mensen, dieren en de planeet. Maar het kan ook de drijvende kracht worden achter de landbouwtransitie.

We zijn trots te melden dat we samen met de Caring Movement een gezamenlijke visie presenteerden die we de komende jaren ten uitvoer zullen brengen: 'Planeetaardig en Dierwaardig'.

De concrete projecten en onderzoeken waar we in 2025 aan werkten, gingen meestal over het thema dierwaardigheid of betere regelgeving voor koplopers.

2. Luidere stem

2.1 Groei van het geluid en de beweging

Jarenlang werd het publieke debat gedomineerd door LTO. Maar dat werd de afgelopen paar jaar anders. Er kwamen Agractie en Farmers Defence Force, maar ook Caring Farmers. En door onze donkergroene boerenstem, kwam er ook meer ruimte voor vele lichtgroene stemmen onder de boeren. Onze donkergroene boerenstem heeft al veel losgemaakt, en hier blijven we aan werken!

Maar boeren kunnen de landbouwtransitie niet alleen. Er is een voedseltransitie nodig. Daarom bouwden we in 2025 veel aan de Caring Movement en lanceerden we met de zorgprofessionals, chefs, dierenartsen en dietisten ons Manifest Planeetaardig en Dierwaardig voor een natuurinclusief en dierwaardig voedselsysteem met bijbehorend planeetaardig dieet. De Movement kreeg hiervoor grote bijval van 5 politieke partijen, 11 NGO's, 3 boerenorganisaties en bijna 400 burgers.

De caring consumenten en caring farmers groeiden licht. Het aantal boeren dat de [Caring Farmers Code](#)

onderschreef, groeide van 386 naar 400. 107 pluimveehouders meldden zich voor het nieuwe Netwerk Kleinschalige Pluimveehouderij, en hopelijk zullen zij zich op termijn allen de Code ondertekenen en Caring Farmer worden. Online kreeg vooral ons platform GoedGehouden meer volgers op Insta (1.180) en groeiden de nieuwsbrief en LinkedIn pagina van de Movement beiden van 0 naar 830 abonnees en 770 volgers.

De Caring Chefs werd opgericht, alle Caring Clubs groeiden en de onderlinge samenwerking werd hechter en beter. Ook de Groenboerenplan partners – de zes organisaties Caring Farmers, Biohuis, Demeter, Federatie Agro-ecologische boeren, Transitie coalitie Voedsel, Land van Ons – werkten samen aan lobby en kennisdeling. Ook is er afstemming met de Groene 11 (11 grote natuur- en milieuorganisaties) en de Dierencoalitie. Ook werken we samen voor het opzetten van een burgercampagne GroenGezond waar ook weer ruim 100 partijen met ieder een grote achterban achter staan.

2.2. Lobby voor gezonde landbouw en voedsel

Caring Farmers is de enige boerenorganisatie die verder kijkt dan de eigen boerenleden, en juist vooruit naar het voedselsysteem van de toekomst. Om die reden zijn wij een veelgevraagde gast aan allerlei tafels, conferenties en debatten.

Steeds weer pleiten wij voor integraal beleid dat focust op de blijvers, en niet enkel op stoppers en technieken. In 2025 namen wij deel aan of spraken wij met:

- de Klimaattafel van LNVN
- het Convenant Dierwaardige Veehouderij (hierover later meer)
- twee Ronde Tafel Gesprekken in de Tweede Kamer, doelsturing en stoppersregelingen
- tafel over een nieuw Stelsel Jacht- en Faunabeheer
- gesprekken in provincies Utrecht, Noord-Brabant, Zuid-Holland, Groningen en Gelderland

Hoewel wij geen polariserende rol willen spelen, maar juist de verbinding willen leggen tussen boeren, burgers, NGO's, wetenschap en beleidsmakers, is dat niet altijd makkelijk. Vaak zitten wij aan tafel met zeer remmende krachten zoals klimaat- en stikstofontkenners en horen wij de lobby van de agroindustrie. Het is daarom belangrijk dat we er zijn, om vanuit duurzame boeren het belang te laten horen van een gezonde natuur en klimaat, en voor gezonde voedselproductie en gezonde dieren.

Ook organiseerden wij dat boeren inspraken bij provincies en reageerden we schriftelijk op de AMvB Wet Dieren en de Stoppersregeling, waarschuwden we voor de nep-oplossing Renure, pleitten we meerdere malen voor voedselbeleid en voor brede bufferzones rondom natuurgebieden en kwamen op voor de biologische boer die in de knel komt door gif van de buurman.

Bij het zittende kabinet werd onze boodschap niet gehoord, maar wel door ambtenaren, politieke partijen en bij RVO. Het jaar 2025 werkte RVO samen met Caring Farmers aan het in kaart brengen van regelgeving die zo is gestoeld op de 'gangbare' hoogproductieve en grootschalige landbouw, dat deze remmend kan werken voor duurzame of kleinschalige boeren.

Tegelijkertijd met dit RVO rapport ledere boer telt, verschijnt ook het rapport Toegankelijkheid financiële regelingen en regeldruk voor biologische boeren waaruit óók blijkt dat er nauwelijks tot geen regelingen en subsidies zijn, die specifiek dienen ter ondersteuning van de biologische landbouw. Ook de Federatie schreef een rapport over de belemmeringen die agro-ecologische boeren ervaren.

Waar we ook maar kunnen, leggen we deze rapporten op tafel als gespreksmiddel.

In 2026 blijven we lobbyen voor betere regels voor koplopers en vinden daarbij steeds beter gehoor.

2.3 Regionale netwerken

Samen met de Groenboerenplan partners werkten we aan het opzetten van een regionale boerenlobby. Zo zijn we begonnen met de Groen Boeren Regio dagen. In vijf regio's in Nederland roepen we de boeren op om samen te komen. Op deze dag krijgen de boeren een media-training maar ook inzichten in de actuele processen binnen de provincie. De lunch wordt verzorgd door een Caring Chef en we faciliteren een educatieve en makkelijke manier voor communicatie.

2.4 Onze stem in de media

Via de landelijke en agrarische media proberen we boer, burger en beleidsmaker aan het denken te zetten over het voedselsysteem: hoe kan het anders. Zo schreven we kritisch over mestverwerking, vroegen de landelijke politiek om gezond voedsel centraal te zetten in beleid, kwamen op voor bioboeren die last hadden van bestrijdingsmiddelen van de buurman en veel meer. Een selectie van artikelen, [lees je hier](#).

De eerste Groen Boeren Regio dag vond plaats in Gelderland. Deze bijeenkomst was het startsein voor het Groen Boeren Collectief Gelderland, want in de bijeenkomst werd duidelijk dat de groene boeren stem nog lang niet goed genoeg gehoord wordt in de provincie. 17 boeren sluiten zich aan en verenigden zich om het gezamenlijke geluid sterk te maken. Doelstelling: minstens vier gesprekken in 2026 met de gedeputeerde van landbouw.

In 2026 staan de andere regio's op de planning.

Maar we zijn ook vaak de tussenpersoon tussen boer en journalist. Boeren in de knel vragen onze hulp bij het benaderen van de media, en journalisten die op zoek zijn naar kritische boeren weten ons ook goed te vinden.

Via de media inspireren we burgers om vaker te kiezen voor [dierwaardige producten](#) of voor [kalfbijkoe zuivel](#). We publiceren zelf regelmatig berichten op onze [nieuws-sectie](#).

2.5 Caring Congres

Samenkomen versterkt de samenwerking, het onderlinge vertrouwen en geeft ruimte voor kennisdeling en inspiratie. We kijken weer terug naar een geweldige Caring Congres: honderden professionals uit de zorg, landbouw, onderwijs, wetenschap en horeca kwamen samen rond één centrale vraag: hoe krijgen we gezond en duurzaam eten écht centraal in Nederland?

Voor de boeren waren er in de ochtend 3 sessies: over biodiversiteit op het platteland, kalfbijkoe en een dierwaardige pluimveehouderij. Hoogleraar Imke de Boer (WUR) presenteerde nieuwe cijfers over hoe Nederland zichzelf bijna volledig kan voeden met een meer

plantaardig, toekomstbestendig voedselsysteem. Met antropoloog en futuroloog en docent aan de UvA Roanne van Voorst, hoogleraar gedragswetenschappen Roos Vonk en longarts en activist tegen de tabakslobby Wanda de Kanter doken we de gedragsverandering in. Op deze dag werden de Caring Chefs feestelijk gelanceerd. Hun focus zal tweeledig zijn: koken op events van de Caring Movement, en samen met Doctors en Dietisten werken aan gezonde menu's voor zorginstellingen.

We kregen vele positieve reacties en de sfeer was geweldig. Maar een congres organiseren kost heel veel tijd. Om die reden is besloten om voortaan het Caring Congres eens per twee jaar te houden.

2.6 Integraal: meer aandacht voor thema Voedsel

Voedsel biedt de grootste kans om de gezondheid te verbeteren van mensen, dieren en de planeet. Maar een gezond dieet is ook cruciaal voor de transitie van de landbouw. Het is een kip en ei verhaal. Zonder afzet voor zijn duurzamere geproduceerde producten, gaat de boer failliet. Met een ander dieet komt er meer vraag naar producten als granen, bonen en noten waarmee de boer zijn bodem kan verbeteren. Als consumenten vaker kiezen voor kalfbijkoe zuivel of biologische producten, kunnen meer boeren omschakelen en kan de landbouw verduurzamen.

De 400 aangesloten Caring Farmers dragen dit uit door met hun bedrijf te laten zien hoe zeer ze zorgdragen voor hun bodems, dieren en hun producten. Velen van hen zetten hun producten af via keurmerken en korte ketens. Samen pleiten we voor het klimaatvriendelijke en gezonde EAT Lancet dieet met meer gezonde groenten, fruit en vezels uit een natuurinclusieve landbouw en maximaal 20% aan dierlijke, maar op dierwaardige wijze geproduceerde eiwitten.

Maar over voedsel moet je niet alleen praten, goed voedsel moet je proeven! We organiseerden

daarom met de Caring Movement in 2025 weer **een serie Caring Dinners** op het erf van een Caring Farmer. De deelnemers kwamen van lokale zorginstellingen. Chirurgen, MDL-artsen, diëtisten, duurzaamheidsmanagers, keukenmedewerkers en andere specialisten zaten samen aan tafel en aten voedzame en verrassend lekkere plantaardige diners. Het doel van de Caring Dinners is smaakvolle maar urgente inspiratie waarmee zorgprofessionals worden overtuigd om vaart te maken met de voedseltransitie binnen de eigen organisatie.

Daarnaast zijn er ook connecties gestart met hogescholen, zoals met de Hogere Hotelschool, waar Caring Farmers en Caring Doctors samen 'voor de klas' stonden.

Voedsel krijgt gelukkig steeds meer aandacht. Er komen steeds meer burger-voedselinitiatieven zoals burgerboerderijen, CSA's, voedselcoops waar duurzaam lokaal voedsel centraal staat. Stichting Caring Farmers heeft nauw contact met vele van deze organisaties die ook verenigd zijn in het Nationaal Voedselberaad.

3. Thema Natuurinclusieve landbouw

We kunnen niet boeren zonder natuur. Daarom ondersteunen wij de Natuurrechtzaak van Greenpeace tegen de Staat. Greenpeace kreeg gelijk. De Staat moet in 2030 de stikstof uitstoot in de landbouw halveren en zorgen dat de natuur niet verder achteruitgaat.

De Staat ging helaas niet aan de slag, maar in hoger beroep. Ook daarin staan we achter Greenpeace en voor een natuurinclusieve landbouw.

Natuurinclusieve landbouw gaat over reduceren van chemie, zorg voor de bodem en onderhouden van een mooi en divers landschap. We informeren onze boeren over alle mogelijkheden die er zijn om aan te slag te gaan. En daar

maken ze dankbaar gebruik van. Onze boeren zijn bijvoorbeeld koplopers in agroforestry.

Maar ook voerden we vele gesprekken met de glastuinbouw, kwamen we op voor onze boeren die in de knel komen vanwege gif van de buurman, en schreven onze visie voor deze sector. En we deden meer:

- [Reactie 8e Nitraatrichtlijn Broddelwerk - Caring Farmers](#)
- [Caring Farmers pleit voor brede bufferzones en heldere regels voor agrariërs. - Caring Farmers](#)
- [Eiwittransitie afgeremd door bestrijdingsmiddel van de burens - Caring Farmers](#)
- [De zwarte deken van PFAS - Caring Farmers](#)
- [Gelderland toont daadkracht met plan voor stikstofarme zones - Caring Farmers](#)

4 Thema Dierwaardige veehouderij

De ecologische crises waar we in zitten, wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door de gigantisch grote veestapel. Die heeft zo groot kunnen worden door drie dingen: de input van fossiele kunstmest, import van krachtvoer en een gebrek aan respect voor dieren.

Voor oplossingen van stikstof en klimaat, kijken overheden en de agroindustrie naar technofixes die enkel de status quo nog meer bevestigen: koeien die minder methaan produceren, tovervloeren, mestverwerking en mestexport.

4.1 Convenant

Op 24 juni ondertekende stichting Caring Farmers het Convenant 'Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij'. We zijn blij dat er na 2,5 jaar eindelijk een Convenant ligt met afspraken tussen sectoren, supermarkten, Dierenbescherming en overheid om boeren te ondersteunen om hun ondernemingen diervriendelijker te maken. Maar wat ons betreft had het allemaal sneller en ambitieuzer gekund en met veel meer samenhang met andere opgaven zoals stikstof en klimaat, maar we zijn blij dat we eindelijk aan de slag kunnen.

Om deze boodschap kracht bij te zetten, startte Caring Farmers diezelfde avond een [tv-campagne](#) om consumenten te informeren over natuurlijk gedrag bij varkens en waar zij nu al producten kunnen kopen van boeren die hun dieren al dierwaardig houden.

Nog steeds loopt het slepende Convenant proces. Gaat het ministerie de Onafhankelijke Autoriteit betalen, krijgen de werktafels een financiële vergoeding, hoe groot is het

Maar als we de dieren centraal zetten, werken we aan integrale oplossingen voor mens, dier en bodem. Immers een koe die zelf zijn gras haalt in de wei, omzet in melk voor kalf en mens, de mest in de wei achterlaat en de melk naar de melkmachine brengt, is vele malen efficiënter dan de koe die op stal staat en wordt bediend door vrachtwagens die voer aanvoeren en mest afvoeren. Als we het dier weer zien als individu en een echte rol geven in het voedselsysteem, volgt de rest vanzelf.

budget, wanneer kunnen we aan de slag? Het blijft een puzzel.

Er gaan veel tijd en uren inzitten, maar nog steeds zijn wij overtuigd dat het uiteindelijk geld en resultaat gaat opleveren voor koplopers en voor de dieren.

- We organiseren nu een **werkprogramma** 'Dieren in natuurlijke systemen' samen met de Dierenbescherming om tot uitvoer van ons Plan van Aanpak naar 10% dierwaardigheid in 2030 te komen.
- We leverden [feedback op de zeer teleurstellende amvb](#) van Wiersma.
- We werken, met hulp van LVN aan **een 0-meting dierwaardige veehouderij**: hoeveel % van de huidige productie en consumptie zijn dierwaardig. LVN betaalde de WUR. Dierenbescherming en CF bepaalden de lat. Hopelijk publicatie in voorjaar 2026.
- LVN betaalde een onderzoek naar haalbaarheid en drempels voor **kleinschalig slachten van pluimvee**. Publicatie in 2026.

4.2 Dierenwelzijn bij koeien

In 2025 wisten we geen fondsen specifiek op dit thema aan ons te binden. Toch blijven runderen en vooral het thema Kalf bij Koe, erg belangrijk voor ons.

Freelancer Eva Topelberg heeft een jaar lang contact gehouden met de diverse instituten die onderzoek doen naar KalfbijKoe. We hielden de KalfbijKoe website levend en uptodate. 40 kalfbijkoe boeren zijn met elkaar verbonden in een appgroep en ondersteunen elkaar met kennis en ervaring.

In april publiceerden we het Pleidooi voor een dierwaardige rundveefokkerij. Dit rapport kreeg aandacht in het AD en in de Boerderij, en belangrijker: het inspireerde de RdA om zelf dieper in de fokkerij te duiken. Het resultaat daarvan is nog niet gepubliceerd. Ook

maakten we een Video met animatie over de absurde scheiding tussen zuivel en vlees.

We initieerden meerdere onderzoeken rondom het thema Kalf bij Koe (zie h7) om vooringenomen standpunten weg te nemen of omdat de boeren vragen hadden. Met crowdfunding lieten wij tientallen boeren ervaring opdoen met nieuwe hoordoppen. Deze lijken veel beschadigingen te voorkomen, waardoor meer boeren hopelijk de hoorns op de koeien laten staan.

We ondersteunden de internationale conferentie Kalf bij Koe van Kalverliefde en Eyes on Animals; organiseerden een workshop kalfbijkoe op het Caring Congres met 50 man in de zaal en organiseerden dat de directeur van het merk Kalverliefde kon inspreken bij een sessie over dierenwelzijn en markt in het Europese Parlement.

4.3 GoedGehouden

Terwijl de convenantpartners steggelen over vierkante cm's voor dieren, zijn er al boeren die dieren echt dierwaardig houden volgens de 6 principes van een dierwaardige veehouderij. Boeren die zorgen dat dieren positief welzijn ervaren: varkens die wroeten, koeien met kalveren in de wei en kippen die scharrelen onder de bomen.

Veel van deze boeren zijn te klein voor het Beter leven 3 sterren keurmerk of kunnen niet uit de voeten met het biologisch keurmerk omdat ze reststromen voeren. Toch verdienen deze boeren een platform waar consumenten hen kunnen vinden, en een netwerk om kennis uit te wisselen.

Dat is GoedGehouden. In 2025 groeide het platform naar 40 boeren, die allen bezocht, gekeurd en gefotografeerd zijn door Sabine Grootendorst. GoedGehouden is geen keurmerk, maar kan dat in de toekomst mogelijk wel worden.

In 2025 adverteerde GoedGehouden op TV, en organiseerden we een succesvolle [landelijke open dag](#) die veel media aandacht opleverde. De open dag bood niet alleen een kijkje in het boerenleven, maar ook een kans om bewuster na te denken over waar ons eten vandaan komt.

4.4 Netwerk Kleinschalige Pluimveehouderij

Naar schatting telt Nederland zo'n 180 kleinschalige pluimveehouderijen: dat zijn boeren die tot 250 kippen houden, daardoor in wet- en regelgeving onder 'hobbyhouders' vallen, maar die wel eieren verkopen aan consumenten. Vanaf 251 kippen zouden zij aan dezelfde regels moeten voldoen als een stal met 30.000 kippen. Met het nieuwe [Netwerk Kleinschalige Pluimveehouders](#) dat in 2025 door Caring Farmers is opgezet in samenwerking met diverse partijen zoals Fair Poultry, Herenboeren, Geluksvogel en anderen, werken we aan verbetering: erkenning en eigen passende regels.

Houders van kipcaravans en andere vormen van extensieve kleinschalige pluimveehouderij bieden hun dieren een veelzijdig leven in de buitenlucht. Zij kunnen en willen een voorbeeldfunctie nemen in de transitie naar een dierwaardige veehouderij. Inmiddels zijn er >90 houders aangesloten bij het Netwerk.

Dankzij een bijdrage van het Barth Misset Fonds kon het nieuwe netwerk echt van start. In 2025:

- Zes goedbezochte webinars met praktische tips over huisvesting, pfas, (volks)gezondheid, voeding, ophokplicht en dierenwelzijn. Hoe starten je met dubbeldoelkippen?
- Samen met het Platform Natuurlijke Veehouderij werken aan een stalkaart met natuurlijke middelen die bruikbaar zijn voor de kleinschalige pluimveehouderij.

- Lobby in Den Haag aan de werktafel Dieren in Natuurlijke Systemen, onderdeel van gesprekken met RVO, 0-meting en casus in rapport Iedere Boer Telt.
- Diverse onderzoeken (zie hoofdstuk 7)
- Publiciteit: als de RIVM vlak voor Pasen alle hobby kip eieren beschuldigd van hoge pfas waarden, laten wij weerwoord horen.
- Consumenten kunnen steeds meer [houders](#) vinden op GoedGehouden

Ook lage concentraties PFAS in eieren kleinschalige pluimveehouders

Dieren van kleinschalige commerciële pluimveehouders waarbij de kippen een uitloop hebben, zitten in 27 van de 28 geteste bedrijven onder de Europese norm voor PFAS. Ze bezatten veel minder PFAS dan de eieren van hobbykippen. Saamer zijn eieren over het algemeen veilig te eten voor zowel volwassenen als kinderen. Dat blijkt uit een nieuw onderzoek in samenwerking tussen Urgenda, Herenboeren en Caring Farmers.

De kleinschalige pluimveehouderij viel buiten het recente onderzoek door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat was gericht was op waren van hobbykippen. Daaruit bleek dat de helft van alle hobbykippen onveilig is om te eten. Mensen konden beter naar de supermarkt gaan, aldus het RIVM.

5 Link tussen wetenschap en praktijk

Voor de landbouwtransitie is veel kennis nodig. Deels ligt deze kennis bij koplopers die in de praktijk nieuwe landbouwmethoden uitproberen, of juist veel 'oude' kennis in ere houden. Anderzijds is wetenschappelijk onderzoek nodig, en hebben koplopers zelf ook vragen die zij beantwoord willen hebben.

Stichting Caring Farmers treedt vaak op als intermediair tussen boer en wetenschap. We activeren onderzoek dat bijdraagt aan de uitvoering van onze visie, maar doen niet mee aan onderzoek naar end-of-pipe technieken.

Momenteel dragen we bij aan de volgende onderzoeken:

- CF en UU: Onderzoek naar messing hoorndoppen: kunnen deze bijdragen aan een dierwaardige veehouderij door verwondingen in stal verminderen?
- CF en UU: onderzoek naar uiergezondheid bij kalf bij koe bedrijven. Wat kunnen andere bedrijven hiervan leren?
- CF, GD, LVN: onderzoek naar biestopname van kalveren bij kalf bij koe bedrijven. Kunnen we hiermee vastgeroeste vooroordelen doorbreken?
- CF, GD, Avined: onderzoek naar voorkomen van infec-

ties bij kleinschalige pluimveehouderij – maart 2026 publicatie. Uitkomst: het is een professionele sector met weinig problemen,

- Vital Food Management, CF, LVN: onderzoek naar belemmeringen en kansen rondom mobiele slacht van pluimvee – feb 2026 rapport klaar
- CF, UU en vele partners: het voeren van gefermenteerde reststromen aan dieren voor het beter sluiten van de kringloop.
- CF, HAS: onderzoek naar welzijn van kalf bij pleegmoeders als belangrijke tussenstap richting kalf bij de moeder.
- Testen op Pfas: in hobbyeieren zit vaak te veel pfas, maar in de commerciële kleinschalige houderij bleek dat gelukkig anders.
- Louis Bolk Instituut: Kan je de bodem reinigen van Pfas met fytoremediatie (met hennep en wilgen)?

6 Personeel en Organisatie

Waar het oprichtingsbestuur nog vaak actief meedacht in de dagelijkse gang van zaken, pakken ze nu vaker de rol als bestuur 'meer op afstand'. De tweewekelijkse online vergaderingen zijn in 2025 veranderd naar maandelijks, en in 2026 zal dat nog minder worden.

Het uitvoerend team van Caring Farmers werkt zelfstandig binnen de visie en missie van de stichting. En krijgt daarbij steeds meer een coördinerende rol in de grotere beweging en samenwerking met andere organisaties. Inhoudelijke kennis halen wij bij de boeren, die met elkaar verbonden zijn in appgroepen, en bij de bestuursleden en freelancers die ieder op een ander vlak zeer veel kennis hebben.

6.1 Bestuur

Het bestuur bestond begin 2025 uit: voorzitter, oprichter en pluimveehouder Ruud Zanders; secretaris, oprichter en directeur Warmonderhof Annette Harberink en biodynamisch tuinder David Luijendijk. Bestuurder en varkenshouder Kees Scheepens nam een jaartje pauze om zich te richten op zijn bedrijf. Robert ten Breemer trad toe als penningmeester en Wijnand Sukkel als lid. Wijnand biedt het bestuur meer kennis over de akkerbouw, en met Robert

kregen wij meer financiële kennis in huis.

Het bestuur is onbezoldigd. Zij houden nauw contact met het uitvoerend team om huidige organisatie, richting, ontwikkelingen en toekomstplannen te bespreken; sluiten aan bij vele overleggen met ministeries en doen regelmatig de woordvoering.

6.2 Personeel

Stichting Urgenda ondersteunt Caring Farmers met de backoffice. Het personeel is in dienst bij Urgenda en wordt verhuurd aan Caring Farmers voor x aantal uren per week. Stichting Caring Farmers vergoedt Urgenda voor de geleende uren.

In 2025 werkte het team gemiddeld 2 fte en bestond uit: coördinator Hanneke van Ormondt, uitvoerend directeur Sanne Smeets en met inhoudelijke ondersteuning van Marga Witteman en Donna Stolwijk.

Daarnaast halen wij veel inhoudelijke kennis binnen door met vaste freelancers te werken: pluimveedierenarts Vera Bavinck, dierdeskundige Eva Topelberg en fotografe en projectleider GoedGehouden Sabine Grootendorst.

Ook zijn er zes vrijwilligers af en toe beschikbaar, en met extra grote waardering voor Lida Pet Soede als vrijwilligers coördinator.

6.3 Raad van Advies

Het Caring Farmers bestuur laat zich adviseren door een Raad van Advies. De Raad is in 2025 twee keer bij elkaar gekomen. Lees meer over de leden van de Raad van

Advies. Momenteel lopen er gesprekken om de Raad van Advies een nieuwe rol te geven, namelijk om als adviesraad voor de Movement op te treden.

7. Financieel verslag

Financieel heeft Caring Farmers in 2025 een goed jaar gedraaid.

De cijfers zijn wel vertekenend omdat we regelmatig als penvoerder fungeerden. Stichting Caring Farmers is als ANBI-stichting verzocht om het penvoerderschap voor enkele toegekende fondsen te voeren voor de partnerorganisaties Groenboerenplan, de Caring Movement en voor onze samenwerking met de Federatie Agro-ecologische boeren.

We besteedden in 2025 significant tijd in fondsenwerving voor samenwerkingen met onze partners, omdat we

geloven dat we beter samen fondsen kunnen benaderen dan dat we allemaal voor kleine aanvragen in dezelfde vijver vissen. Soms werden deze uren vergoed als het fonds werd toegekend, maar niet altijd. In 2026 hopen we hier een betere balans in te kunnen vinden.

Met het nieuwe bestuurslid en penningmeester Robert van den Breemer hebben we in 2025 een grote slag gemaakt in verbeteren van de financiële administratie.

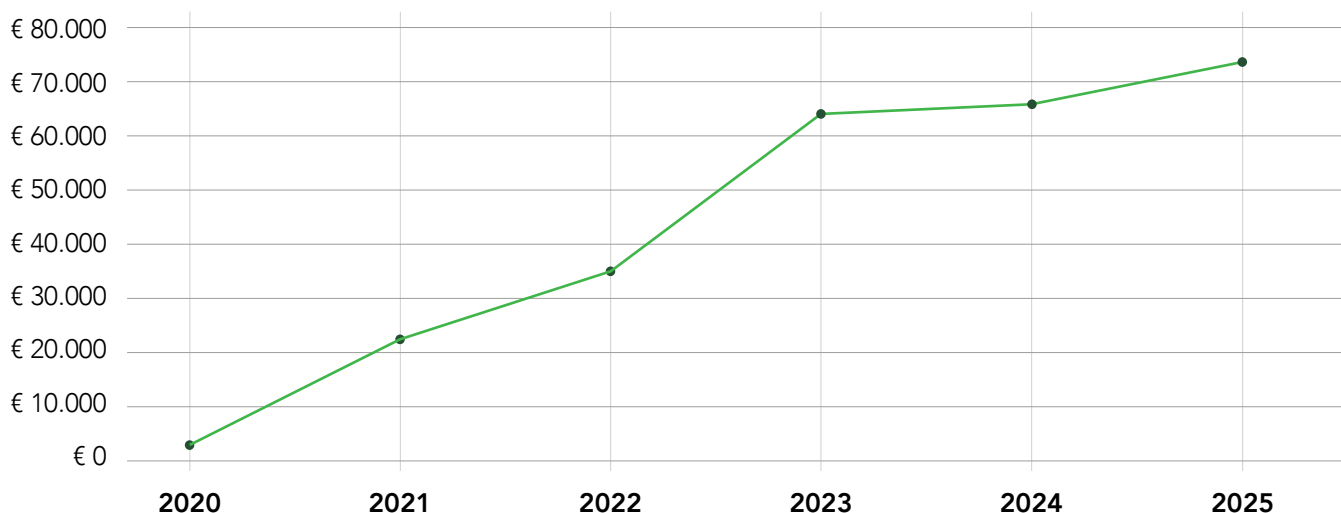
7.1 Baten

Het aantal donaties via de website - vooral van aangesloten Caring Consumenten - steeg licht. Ook kregen we steun van meerdere grote fondsen. Ook deden we enkele onderzoeken met dank aan het ministerie. Wij danken de volgende fondsen:

- Het fonds Porticus ondersteunde ons met een bijdrage om samen met de Federatie Agro-Ecologische boeren te werken aan bewegingsopbouw en betere regelgeving voor kleinschalige boeren.
- Het Barth Misset fonds ondersteunde ons werk om dierenwelzijn te verbeteren, het opzetten van het Netwerk Kleinschalige Pluimveehouderij en droeg voor derde maal bij aan het Caring Congres.

- We danken Stichting Symbio dat bijdroeg aan een de Open Dag en campagne voor GoedGehouden.
- We danken Stichting de Hoorn en Urgenda voor bijdragen aan de Caring Movement.
- De fondsen Tanka en GoeieGrutten bedanken we voor hun steun aan de Caring Movement.
- Dankzij de Triodos Foundation en Snout Fund konden wij werken aan GoedGehouden content.
- We danken Fonds1999 voor de bijdrage aan de Groen Boeren Regio dagen.
- En we danken Triodos Foundation, Stichting Thea Schwab, Stichting DOEN, GoeieGrutten en Adessium voor hun bijdragen aan het Groenboerenplan.

Inkomsten door donaties (in €)

7.2 Balans

BALANS PER 31-12-2025

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2025	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2025
Liquide middelen			Eigen vermogen		
Triodos bank	€ 13.323	€ 213.473	Algemene reserve	€ -19.524	€ -19064
Kortlopende vorderingen			Kortlopende schulden		
Debiteuren	€ 1.500	€ 1.500	Lening	€ -	€ -
Not te ontvangen	€ -	€ 14.000	Crediteuren	€ 19.009	€ 51.202
			Overlopende passiva	€ 15.337	€ 210.068
	€ 14.823	€ 242.205		€ 14.823	€ 242.205

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Caring Farmers - ORGANISATIE	2025
Baten	
Ontvangen donaties en fondsen	€ 86.671
Ontvangen cursus zaadvaste zaden	-
Overige inkomsten	€ 1.424
Ontvangen subsidies	€ 8.530
	€ 96.625
Lasten	
Personeelskosten	€ 66.786
Kosten projecten tlv exploitatie	- *
Marketing en communicatie	€ 2.772
Telefoon en internet	€ 1.194
Bankkosten	€ 2.094
Administratiekosten	€ 3.411
Bestuursvergaderingen	€ 2.425
Overige kosten	€ 634
	€ 79.315
Resultaat exploitatie Caring Farmers	€ 17.310

Caring Movement - ORGANISATIE	2025
Baten	
Inkomsten donaties en fondsen	€ 140.600
Lasten	
Kosten projecten tlv exploitatie (2)	€ 86.488
Personeelskosten	€ 36.081
Marketing en communicatie	€ 16.066
Bestuursvergaderingen	€ 1.815
	€ 140.450
Resultaat exploitatie Caring Movement	€ 150

* Toelichting: In 2025 is de administratie van Caring Farmers en Caring Movement verder geprofessionaliseerd. Inkomsten en uitgaven worden nu waar mogelijk toegewezen aan specifieke projecten of aan de organisatie van Caring Farmers of Caring Movement. Waar Caring Farmers vooral project specifieke inkomsten (fondsen) kent, heeft de Caring Movement meer inkomsten voor de organisatie waarmee dan de individuele projecten betaald worden. Om deze reden zijn de financiële overzichten van 2024 en 2025 op onderdelen verschillend

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Caring Farmers - PROJECTEN	2025
(Fondsen komen per specifiek project)	
Ontvangen in 2025	€ 285.655
Uitgaven in 2025	€ 165.022
Saldo 31-12-2025	€ 160.717
Waarvan ten laste resultaat	€ 8.530
Waarvan doorgeschoven naar 2026	€ 152.187

Caring Movement - PROJECTEN	2025
(Fondsen komen vanuit CM organisatie)	
Congres	€ -16.941
Dinner	€ -13.057
Vets	€ -2.500
Doctors	€ -27.000
Chefs	€ -6.407
Lancering CM	€ -7.568
	€ 73.473
Saldo naar 2026	€ 13.015
Totale kosten 2025	€ 86.488